

UCHWAŁA NR XXII/222/2020
RADY MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA

z dnia 16 grudnia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych dla Miasta Ostrów Mazowiecka na rok 2021**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713), art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, zm.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1818, M. P. z 2020 r. poz. 164) uchwała się, co następuje:

§ 1.

W celu realizacji działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, Rada Miasta przyjmuje Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Ostrów Mazowiecka na rok 2021, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miasta

Robert Krajewski

MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH DLA MIASTA OSTRÓW MAZOWIECKA NA ROK 2021

Spis treści:

I. Wprowadzenie

II. Opis problemu. Diagnoza problemów alkoholowych w społeczności lokalnej. Wnioski i rekomendacje

III. Zasoby

IV. Cele programu

V. Zadania programu i planowane działania w 2021 roku

VI. Monitoring, warunki realizacji i źródła finansowania programu

VII. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i zasady jej finansowania

I. WPROWADZENIE

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Ostrów Mazowiecka, zwany dalej Programem, odpowiada potrzebom i problemom środowiska lokalnego poprzez przeciwdziałanie uzależnieniom i strategię likwidacji szkód powstałych na skutek używania alkoholu wraz z leczeniem z uzależnienia.

Program jest najbardziej skorelowany ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Ostrów Mazowiecka na lata 2016 – 2022 oraz z Miejskim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, a także Programem Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2020 i zgodny z kierunkami działań Wojewódzkiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2016-2020 województwa mazowieckiego oraz z celami operacyjnymi określonymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016 – 2020.

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się tendencje łączenia różnorodnych substancji psychoaktywnych (młode osoby pijące alkohol dość często używają innych substancji psychoaktywnych). Stosowana aktualnie profilaktyka antyalkoholowa i antynarkotykowa ma wspólne cele do realizacji i podobne metody działań, stąd zaznacza się kompatybilność Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z Miejskim Programem Przeciwdziałania Narkomani dla Miasta Ostrów Mazowiecka na rok 2021.

Program ma wymiar długofalowy, jest przedłużeniem dotychczas realizowanych działań, kontynuuje zatem działalność wychowawczą, profilaktyczną, informacyjną i edukacyjną, przede wszystkim promuje zdrowy styl życia.

Podstawą prawną do podejmowanych działań w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych są:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, zm.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1818, M. P. z 2020 r. poz. 164).

2. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 713).

3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876).

4. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1057).

5. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 685).

6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390; zm.: Dz. U. z 2019 r. poz. 730).

7. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 218).

8. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492).

Miasto Ostrów Mazowiecka, realizując lokalną politykę przeciwdziałania zjawisku uzależnienia od alkoholu, na mocy prawa, które reguluje art. 12 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wprowadziło w drodze uchwał nr III/17/2018 i nr III/16/2018 Rady Miasta Ostrów Mazowiecka z dnia 19 grudnia 2018 r. regulacje dotyczące maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasady usytuowania na terenie Miasta Ostrów Mazowiecka miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

II. OPIS PROBLEMU. DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ. WNIOSKI I REKOMENDACJE

1. Opis problemu.

Program jako element polityki społecznej, zdrowotnej i spraw związanych z zapewnieniem mieszkańcom bezpieczeństwa, uwzględnia systemowe działania prewencyjne, oparte o podstawy naukowe. Problemy alkoholowe są bardzo niszczące społecznie ponieważ dotyczą nie tylko osób dorosłych ale dotyczą również młodzieży i dzieci w niektórych przypadkach do inicjacji alkoholowej dochodzi już w wieku szkolnym. Uznano, że działania wobec młodych ludzi są priorytetowe, stąd konieczność kontynuacji wspierania nauczycieli w prowadzeniu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej. Zadania programu realizowane będą również poprzez sprawdzone i skuteczne strategie, adresowane także do dorosłych mieszkańców miasta. Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podkreśla, że za szkody wynikające z używania alkoholu odpowiedzialna jest cała populacja, a nie wyłącznie osoby nadużywające alkohol czy uzależnione. W związku z powyższym działania zaplanowane w programie nie zawężają się do grup ryzyka lecz angażują całą społeczność lokalną.

2. Diagnoza problemów alkoholowych w społeczności lokalnej. Wnioski i rekomendacje.

Skalę problemu oceniono na podstawie „Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych” przeprowadzonych dla Miasta Ostrów Mazowiecka w 2017 r., diagnozy w 2018 r. w ramach ogólnopolskiej kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł pn.: „Ogólnopolska diagnoza społeczna uczniów 2018”, a także według najnowszych badań ESPAD z 2019 r.

1) **Dzieci i młodzież szkolna** ankietowani byli w zakresie problemów społecznych występujących w ich grupie wiekowej. Odpowiadali na pytania dotyczące między innymi:

- relacji z rówieśnikami oraz dorosłymi,
- używania alkoholu przez młodzież szkolną,
- przemocy i agresji w środowisku szkolnym,
- cyberprzemocy i uzależnienia od Internetu.

Ta grupa wiekowa respondentów poddana została ponownej diagnozie w 2018 roku w ramach ogólnopolskiej kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł. Badano między innymi takie obszary tematyczne jak: zdrowie (jakość zdrowia i życia, postawy wobec środków psychoaktywnych, alkoholu, papierosów, dopalaczy, stres i przemoc), rodzina, szkoła. Spośród czterech szkół podstawowych z terenu naszego miasta grupę badawczą stanowiły dzieci z klas V-VI w liczbie 218 uczniów i młodzież z klas VII-VIII w liczbie 179 uczniów.

W badaniu realizowanym w 2017 r. uczniowie odpowiedzieli na pytania związane z grupą rówieśniczą, która może mieć wpływ na ochronę bądź angażowanie się w niepożądane zachowania. Pozytywna atmosfera w szkole, wyrażająca się w dobrych relacjach z rówieśnikami i nauczycielami, uważana jest za jeden z czynników chroniących młodych ludzi przed zachowaniami ryzykownymi. Uzyskane wyniki są zadawalające 89 % uczniów szkoły podstawowej i 95 % gimnazjalistów czują się dobrze w swojej klasie oraz darzą zaufaniem swoich nauczycieli (81% uczniów szkół podstawowych i 44% uczniów gimnazjum). Badania z 2018 r. uległy niewielkiej zmianie i wskazują, że 94% uczniów klas V-VI i 96 % uczniów klas VII-VIII jest zadowolona z relacji z rówieśnikami, natomiast 79% uczniów klas V-VI i 57 % uczniów klas VII-VIII deklaruje zadowolenie z obecnych relacji z wychowawcami. Dodatkowym czynnikiem chroniącym dzieci i młodzież przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i niepożądanych są dobre relacje z rodzicami/opiekunami, którzy stanowią dla nich oparcie i źródło wiedzy na temat niebezpieczeństw. Uczniowie miejskich szkół w ogromnej większości deklaruje bardzo dobre i dobre relacje z nimi (99 % uczniów szkół podstawowych i 96 % uczniów gimnazjum). W 2018 r. wyniki utrzymały się na podobnym poziomie, ponieważ 97% uczniów klas V-VI i 94% uczniów klas VII – VIII deklaruje zadowolenie z relacji z rodzicami. **Wyniki badania są obiecujące, ponieważ pozytywne relacje z rodzicami/opiekunami oraz dobra atmosfera w szkole jest bardzo ważna w prawidłowym rozwoju młodego człowieka.**

Według najnowszych badań ESPAD z 2019 r. alkohol w dalszym ciągu jest najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży, 80 % uczniów klas III gimnazjum chociaż raz w ciągu swojego życia spożyło alkohol. Według lokalnych badań w 2017 roku ostrowscy gimnazjaliści na tle badań ogólnopolskich wypadają znacznie korzystniej - inicjację alkoholową ma za sobą 39% uczniów, natomiast 91% uczniów szkół podstawowych nigdy nie próbowało alkoholu. W badaniach ankietowych z 2018 roku młodzież z ostrowskich szkół wypadła jeszcze lepiej, niż w roku 2017, ponieważ ponad 80 % ankietowanych uczniów klas VII-VIII oraz 94 % uczniów z klas V-VI zadeklarowało, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie spożyło żadnego alkoholu.

Badania z 2017 r. wskazują, iż najczęstszą okolicznością inicjacji alkoholowej wśród dzieci ze szkół podstawowych było spożycie alkoholu z członkiem rodziny, natomiast gimnazjaliści najczęściej sięgali po alkohol na spotkaniu ze znajomymi, co jest potwierdzeniem dużego wpływu grupy rówieśniczej na młodego człowieka. W przypadku większości uczniów szkół podstawowych (89%) i gimnazjalistów (64%) kontakt z alkoholem był jednorazowy lub próbowali go kilka razy w życiu. Niestety, 24 %

badanych uczniów szkół gimnazjalnych zadeklarowała, że spożywają alkohol kilka razy w miesiącu lub częściej. **Badania z 2018 roku są obiecujące, gdyż pokazują, że liczba ta zmniejszyła się do 11 %. Jednak niepokoi fakt, że 10 % młodzieży sięga po alkohol wysokoprocentowy (wódka).** Kolejnym zbadanym elementem jest subiektywna ocena dostępności alkoholu dla osób niepełnoletnich. 62% uczniów szkół podstawowych i 41% uczniów gimnazjów nie wie, czy da się łatwo kupić alkohol. Świadczy to o tym, że nie podejmowali takich prób. **Niepokoje jednak fakt, że jedna trzecia badanych gimnazjalistów twierdzi, że nie jest to trudne. Ryzyko sięgania po alkohol, jest tym bardziej większe, gdy jest łatwiejszy dostęp do substancji.**

Zjawisko przemocy i agresji wśród dzieci i młodzieży w dużej mierze ma źródło w relacjach domowych, kiedy rodzice uczą swoje dzieci niewłaściwych wzorców reagowania i wchodzenia w kontakty z innymi ludźmi.

Badania z 2017 r. pokazują, że ponad połowa ankietowanych uczniów nie doświadczyła przemocy w szkole, jedna czwarta incydentalnie (kilka razy w roku) i tyle samo uczniów kilka razy w miesiącu oraz częściej zetknęło się z przemocą słowną lub fizyczną. **Mimo takiego wyniku 93% ankietowanych uczniów podstawówek i 83 % gimnazjalistów czuje się bezpiecznie w swoich szkołach.**

Badania ankietowe z 2018 roku są niepokojące ponieważ wzrósł odsetek uczniów doświadczających przemocy, ponad 43% uczniów klas V-VI i średnio 52 % uczniów klas VII-VIII jest świadkami przemocy fizycznej i psychicznej kierowanej do kolegów i koleżanek kilka razy w miesiącu lub częściej. Wyniki wskazują na wzrost skali występowania przemocy rówieśniczej wśród dzieci i młodzieży szkolnej.

2) **Badania prowadzone wśród dorosłych mieszkańców** miasta poruszały tematy, dotyczące między innymi:

- spożywania alkoholu oraz związanych z nim innych problemów społecznych,
- przemocy w rodzinie (przekonania dotyczące dzieci, zjawisko przemocy w rodzinie),
- cyberprzemocy i uzależnienia od Internetu.

W opinii 30% respondentów wiek **inicjacji alkoholowej** to 16 - 18 lat. 20% badanych po raz pierwszy sięgnęło po alkohol po uzyskaniu pełnoletności, zaś 23% przed ukończeniem 12 roku życia.

Prawie połowa badanych pije alkohol okazjonalnie - 25% kilka razy w roku, 24% kilka razy w miesiącu, 36% mieszkańców czyni to co najmniej raz w tygodniu, 16% deklaruje abstynencję. Badani najczęściej spożywają jednorazowo 1 – 2 porcje alkoholu (0,5 – 1 butelkę piwa, 1 – 2 kieliszki wina lub 1 – 2 małe kieliszki wódki). 8% osób zadeklarowało spożycie ponad 10 porcji alkoholu (czyli więcej niż 5 piw, 2 butelki wina bądź więcej niż 300 ml wódki).

Postawy zdecydowanej większości mieszkańców względem spożycia alkoholu są prawidłowe. 86% uważa, że powinno się ograniczać dostęp do napojów alkoholowych bądź kontrolować jego sprzedaż. 74% respondentów ocenia osoby pijące alkohol jako stwarzające zagrożenie bezpieczeństwa w środowisku lokalnym. Opinie dotyczące dostępności alkoholu dla nieletnich są równo podzielone (łatwy dostęp – 49%, trudny dostęp – 51%). Tylko nieznaczny odsetek ankietowanych zdecydowanie uznał, że picie alkoholu pomaga w trudnych sytuacjach życiowych (3%), prowadzenie samochodu po wypiciu niewielkiej ilości alkoholu jest bezpieczne (2%) oraz, że kobiety w ciąży mogą bezpiecznie pić niewielkie ilości alkoholu (2%).

W kolejnej części badania respondenci wypowiedzieli się w zakresie wychowania dzieci oraz zjawiska przemocy w rodzinie. Zdecydowana większość ankietowanych jest

przeciwna stosowaniu kar cielesnych w procesie wychowania dzieci. W kwestii występowania zjawiska przemocy w rodzinie uzyskano niepokojące wyniki. 28 % respondentów uznało, że ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie. Znaczna większość badanych osób (78 %) twierdzi, że przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol. Jest to w części prawdziwe, gdyż spożywanie alkoholu nasila tendencję do stosowania przemocy, ale nie jest jej bezpośrednią przyczyną. Większość respondentów zgodnie sprzeciwiała się stwierdzeniom, że przemoc w rodzinie to prywatna sprawa i nikt, również policja, nie powinien się wtrącać.

Kolejnym zagadnieniem badanym w ramach ankiety była cyberprzemoc i uzależnienie od internetu. Zjawisko cyberprzemocy najkrócej definiuje się jako przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Podstawowe formy tego zjawiska z wykorzystaniem „sieci” to nękanie, straszenie, szantażowanie, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów oraz podszywanie się pod kogoś wbrew jego woli. Badania wykazały, że 35 % respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które padły ofiarą przestępstwa internetowego (np. włamania na konto, oszustwa, wyłudzenia, zniesławienie), a kolejne 6% nie jest pewna, ale ma podejrzenia, że tak właśnie się stało. 36% dorosłych mieszkańców uważa, że zjawisko uzależnienia od internetu jest bardzo rzadkie w jego środowisku, jednocześnie 28% jest przeciwnego zdania twierdząc, że jest bardzo powszechne.

3) **Sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu** byli kolejną grupą, która w 2017 r. wzięła udział w badaniu. W tej grupie sprawdzano postawy ankietowanych względem następujących zagadnień:

- sprzedaż alkoholu nieletnim i nietrzeźwym,
- spożywanie alkoholu w miejscu jego sprzedaży,
- nieprzyjemne sytuacje zainicjowane przez osoby spożywające alkohol.

77% badanych sprzedawców jest przekonana, że dostęp do alkoholu powinien podlegać kontroli. Łącznie 71% badanych sprzedawców napojów alkoholowych stwierdziło, że alkohol zawarty w piwie jest tak samo groźny jak ten zawarty w wódce. Respondenci w większości wypadków uważają, że osoby, które piją alkohol zagrażają bezpieczeństwu w ich lokalnym środowisku (70%). Duża grupa sprzedawców (78%) ocenia, że nie jest łatwo kupić napój alkoholowy osobie poniżej 18 roku życia w lokalnych sklepach. Łącznie 93% osób uważa, że picie alkoholu nie pomaga w trudnych sytuacjach życiowych. Ankietowani prawie jednomyślnie (97%) twierdzą, że kobiety w ciąży nie powinny spożywać nawet niewielkich ilości alkoholu i taką samą postawę powinni zachować kierowcy przed prowadzeniem pojazdu. Większość sprzedawców napojów alkoholowych w Ostrowi Mazowieckiej uważa, że alkohol nie powinien być dostępny dla osób poniżej 18 roku życia (93%). Sprzedawcy mają zróżnicowane poglądy odnośnie liczby punktów sprzedaży w ich okolicy. Prawie połowa twierdzi, że jest ich za dużo, druga uważa, że za mało. Jedna trzecia sprzedawców napojów alkoholowych deklaruje, że przypadki próby kupna alkoholu przez osobę poniżej 18 roku życia zdarzają się kilka razy w miesiącu i prawie tyle samo, że kilka razy w tygodniu: ponad 60% badanych zgłosiło, że nie sprzedało w przeszłości alkoholu osobie niepełnoletniej, zaś prawie 30% nie było w stanie ocenić, czy takie zdarzenie miało miejsce. Najprawdopodobniej wiąże się to z faktem, że w przypadku wątpliwości co do wieku, sprzedawcy nie zawsze sprawdzają dowody potwierdzające wiek (35%). Spożywanie alkoholu w obrębie punktu sprzedaży wydaje się być stosunkowo częstym zjawiskiem. 35% przebadanych sprzedawców przyznaje, że takie incydenty zdarzają się co najmniej kilka razy w tygodniu. Zdecydowana większość przebadanych sprzedawców deklaruje, że w ciągu ostatnich 3 miesięcy nie miały miejsce żadne nieprzyjemne zajścia związane z używaniem alkoholu w obrębie sklepu. 8% respondentów deklaruje, że w ciągu wskazanego przedziału czasowego wzywała odpowiednie służby z powodu

podobnego zajścia. Ostatnie badane zagadnienie dotyczyło subiektywnej oceny funkcjonowania kontroli punktów sprzedaży alkoholu w Ostrowi Mazowieckiej. Przeważająca większość osób deklaruje, że kontrola ta funkcjonuje dobrze.

Dane pochodzące z badań ankietowych zostały uzupełnione o dane statystyczne uzyskane od jednostek i instytucji działających na terenie miasta z lat 2016-2019.

Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Ostrowi Mazowieckiej przedstawił dane dotyczące liczby pacjentów **Poradni Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia oraz Poradni Uzależnienia od Alkoholu dla dzieci i młodzieży.**

Poradnia Uzależnienia od Alkoholu dla dzieci i młodzieży*												
	2016 r.			2017 r.			2018 r.			do 31.03. 2019r.		
Osoby niepełnoletnie	M	K	razem	M	K	razem	M	K	razem	M	K	razem
Uzależnione od alkoholu	1	1	2	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Uzależnione od narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych	9	1	10	9	2	11	9	3	12	4	1	5
Współuzależnione	5	20	25	3	15	18	1	8	9	0	3	3
Razem	15	22	37	12	18	30	10	11	21	4	4	8
Wszyscy pacjenci (różne rozpoznania)	41			33			30			10		
Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia												
	2016 r.			2017 r.			2018 r.			2019 r.		
Osoby pełnoletnie	M	K	razem	M	K	razem	M	K	razem	M	K	razem
Uzależnione od alkoholu	179	19	198	153	34	187	174	37	211	175	40	215
Uzależnione od substancji i alkoholu	17	6	23	15	5	20	19	5	24	15	4	19
Współuzależnione	1	69	70	1	50	51	0	57	57	1	78	79
Razem	197	94	291	169	89	258	193	99	292	191	122	313
Wszyscy pacjenci (różne rozpoznania)	322			302			304			332		

*Pacjenci Poradni Uzależnienia od Alkoholu dla dzieci i młodzieży z dniem 01.04.2019 r. zostali objęci opieką przez Poradnię Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia

Komenda Powiatowa Policji w Ostrowi Mazowieckiej zestawiała dane dotyczące problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych w tym alkoholu na terenie miasta i gminy.

L.p.	Przestępstwa/wykroczenia popełnione pod wpływem środków odurzających w tym alkoholu	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.

1.	Prowadzenie pojazdów na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości (zawartość alkoholu w organizmie wynosi powyżej 0,5 stężenia alkoholu we krwi)	137	126	131	143
2.	Podejmowanie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu	6	5	2	2
3.	Liczba wypadków pod wpływem alkoholu	1	5	1	0
4.	Osoby zatrzymane do wytrzeźwienia ogółem w PDOZ KPP Ostrów Maz.	46	28	16	17

Na terenie Miasta Ostrów Mazowiecka od 2011 roku działa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, obecny skład zespołu został określony w Zarządzeniu Burmistrza Miasta Nr 65/2020 z dnia 2 lipca 2020 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Zespół Interdyscyplinarny przedstawił dane dotyczące procedury Niebieskiej Karty (NK).

L.p.	Procedura Niebieskiej Karty	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
1.	Ilość Niebieskich Kart część A ogółem, w tym złożonych przez:	50	55	69	73
1)	- MOPS - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowi Mazowieckiej	0	1	1	6
2)	- MKRPA - Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostrowi Mazowieckiej	0	1	3	0
3)	- Placówki służby zdrowia	0	0	0	1
4)	- KPP - Komendę Powiatową Policji w Ostrowi Mazowieckiej	50	53	64	66
5)	- inne	0	0	1	0
2.	Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	6	5	4	4
3.	Liczba spotkań grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego	164	241	238	265
4.	Liczba sporządzonych Niebieskich Kart, część C	37	31	59	63
5.	Liczba sporządzonych Niebieskich Kart, część D	29	28	48	56
6.	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	47	73	90	73
1)	- w tym z lat ubiegłych	9	18	21	35
7.	Liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty	35	33	66	50

Działania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (dane: MKRPA).

L. p.	Działania:	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
1.	Ilość posiedzeń Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów	12	12	12	11

	Alkoholowych				
2.	Wnioski skierowane celem sądowego zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego	24	23	30	26
3.	Wnioski o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego ogółem od 1997 r.	720	757	793	816
1)	- w tym nowe	25	41	29	42
4.	Spotkania grup roboczych ZI, w których uczestniczył członek MKRPA	43	217	238	265
5.	Przeprowadzone rozmowy profilaktyczno-ostrzegawcze	96	102	73	69
6.	Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych	118	95	48	43
7.	Postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych.	6	14	13	13

Statystyki sprawozdawcze opracowane przez Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych przekazywane corocznie do Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rynek napojów alkoholowych (źródło: Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka)

L.p	Wskaźniki	2016 r.		2017 r.		2018 r.		2019 r.	
		sklepy	lokale gastro.	sklepy	lokale gastro.	sklepy	lokale gastro.	sklepy	lokale gastro.
1.	Liczba ważnych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	127	37	123	37	120	38	123	41
		164		160		158		164	
2.	Liczba wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	7	10	23	10	17	11	18	9
		17		33		28		27	
3.	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych (stan na 31 grudnia danego roku)	44	18	44	19	43	18	43	21
		62		63		61		64	

Profilaktyka zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży (źródło: szkoły podstawowe z terenu miasta, Urząd Miasta Ostrów Mazowiecka)

L.p	Wskaźniki	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.
1.	Liczba uczniów uczestniczących w	150	548	1184	401

	rekomendowanych programach profilaktycznych				
2.	Liczba uczniów uczestniczących w szkolnych programach profilaktycznych	1859	2030	2084	1717
3.	Liczba uczniów uczestniczących w jednorazowych pogadankach i prelekcjach profilaktycznych	1742	2172	965	1754
4.	Liczba uczniów uczestniczących w spektaklach i koncertach profilaktycznych	1567	890	737	1055
5.	Liczba uczniów uczestniczących w imprezach sportowych (turnieje, wyścigi, olimpiady itp.)	109	158	220	1096
6.	Liczba uczniów uczestniczących w konkursach (plastycznych, literackich itp.)	398	846	941	797
7.	Liczba nauczycieli uczestniczących w szkoleniach/warsztatach w obrębie profilaktyki problemowej	91	39	191	173
8.	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach z programem socjoterapeutycznym Miejska Świetlica Socjoterapeutyczna	40	20	20	20
9.	Liczba dzieci uczestniczących w koloniach i obozach z programem socjoterapeutycznym	25	15	15	15
10.	Liczba dzieci uczestniczących w koloniach i obozach z programem profilaktycznym	45	113	165	154

Działalność Punktu konsultacyjnego (źródło: Urząd Miasta Ostrów Mazowieckiej)

L.p	Rodzaj świadczonej pomocy przez	2017 r.	2018 r.	2019 r.
-----	---------------------------------	---------	---------	---------

	specjalistów w danym roku				
1.	Porady prawne	liczba godzin	100	102	104
		liczba osób	115	139	137
2.	Porady terapeutyczne	liczba godzin	28	48	48
		liczba osób	52	118	102
		liczba porad	52	115	123
3.	Porady psychologiczne	liczba godzin	-	Od 10 maja 154	247
		liczba osób	-	80	156
		liczba porad	-	169	407

Wnioski i rekomendacje.

Przeprowadzona diagnoza, stanowiąca ocenę stanu potrzeb społeczności lokalnej, wskazuje na następujące obszary problemów, które będą stanowić priorytet w podejmowanych działaniach prewencyjnych i naprawczych:

- **przedwczesna inicjacja alkoholowa** (23% mieszkańców pierwszy raz spróbowało alkoholu poniżej 12 roku życia),

- **problemy środowiskowe** (najczęściej deklarowaną okoliczność inicjacji alkoholowej wśród dzieci ze szkół podstawowych to spożycie alkoholu z członkiem rodziny, natomiast gimnazjaliści najczęściej sięgali po alkohol na spotkaniu ze znajomymi),

- **ryzyko uzależnienia wśród uczniów** (10 % uczniów starszych klas szkół podstawowych zadeklarowało, że spożywa alkohol wysokoprocentowy - wyroby alkoholowe powyżej 18%- kilka razy w miesiącu lub częściej),

- **zagrożenie przemocą w rodzinie** (wyniki badań są niepokojące, ponieważ 28 % pełnoletnich respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które doświadczają przemocy w rodzinie, wzrosła również liczba złożonych Niebieskich Kart do Zespołu Interdyscyplinarnego),

- **zagrożenie przemocą rówieśniczą w szkole** (wyniki są bardzo niepokojące, ponieważ 43% uczniów klas V-VI i 52% uczniów klas VII – VIII jest świadkami przemocy fizycznej lub psychicznej kierowanej do swoich kolegów i koleżanek kilka razy w miesiącu i częściej),

- **zagrożenie cyberprzemocą** (badania wykazały, że 35 % respondentów ma w swoim otoczeniu osoby, które padły ofiarą przestępstwa internetowego),

- **niska świadomość zagrożeń związanych ze spożywaniem alkoholu** (2% mieszkańców opowiedziało się za tym, że spożycie niewielkiej ilości alkoholu nie stanowi zagrożenia dla kobiet ciężarnych i kierowców zamierzających prowadzić pojazd, 35% sprzedawców nie jest pewna, czy sprzedała alkohol osobie pełnoletniej),

- **osoby prowadzące pojazdy mechaniczne na drodze publicznej w stanie nietrzeźwości** (wzrost liczby osób zatrzymanych przez policję w stanie nietrzeźwości - powyżej 0,5 promila alkoholu we krwi),

osoby uzależnione od alkoholu (statystyki wykazują tendencję wzrostową liczby osób uzależnionych od alkoholu korzystających z oferty pomocy Poradni Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia oraz Punktu konsultacyjnego).

Działania adresowane do dzieci i młodzieży traktowane są w programie priorytetowo, wnikliwa analiza dostępnych danych pozwoliła na dobór metod najbardziej skutecznych dla środowiska lokalnego. Kryterium wyboru działań oparte jest zatem na zapewnienie najwyższej jakości środków służących do osiągnięcia celu jakim jest przeciwdziałanie i minimalizacja używania substancji psychoaktywnych przez młodych ludzi.

Dotychczasowe oddziaływania profilaktyczne w placówkach oświatowych przynoszą oczekiwane rezultaty i należy je kontynuować (szkolne programy profilaktyczne, rekomendowane programy profilaktyczne, rzadziej, ze względu na mniejszą skuteczność, kolonie i obozy z programem zajęć socjoterapeutycznym i profilaktycznym, spektakle profilaktyczne, prelekcje i pogadanki profilaktyczne, zajęcia sportowo-rekreacyjne).

Istotą oddziaływań profilaktycznych jest kształtowanie postaw prozdrowotnych. W osiągnięciu tych celów bardzo ważne jest włączenie do współpracy rodziców i nauczycieli. Poza programami rekomendowanymi istotne są działania polegające na zadaniach wychowawczo – profilaktycznych (warsztaty), połączone z współpracą z rodzicami i szkoleniami dla nauczycieli, co pozwala na ukierunkowanie pracy na problemy i potrzeby w danym środowisku. Ponieważ wyniki badań wyraźnie wskazują na tendencje do obniżania się wieku inicjacji alkoholowej ważne jest rozpoczynanie intensywnych działań promujących zdrowie w klasach I – IV, a w dobie epidemii, należy je połączyć z uznaną w profilaktyce za najbardziej skuteczną metodę uczenia właściwej adaptacji w chwilach kryzysu ze SWO (Strategia Wzmacniania Odporności) oraz przeciwdziałaniem kulturze izolacji. Promowanie zdrowia fizycznego również będzie miało przesunięty punkt ciężkości na realizację edukacji i motywacji do zdrowego stylu życia w obszarze zdrowia fizycznego i psychicznego. Dotychczasowe programy zostaną uzupełnione o konieczne strategie tak by minimalizować kolejny czynnik ryzyka jakim jest życie w epidemii i po epidemii. Będzie to stanowić dodatkowy czynnik chroniący, sprzyjający prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu. Wiedza i zgodny z normami społecznymi system wartości, kształtowanie właściwych przekonań normatywnych powinny być uzupełnione o ww. strategię. Taki rodzaj działań zapewnia długofalowość programu, a zintegrowane działania włączające rodziców i nauczycieli pozwolą nie tylko na zapobieganie szkodom, ale przede wszystkim na pełne promowanie zdrowia rozumianego całościowo, które obejmują sfery: fizyczną, emocjonalną, intelektualną społeczną i duchową. Działania planowane w ramach MPPiRPA uwzględniają czynniki chroniące i czynniki ryzyka ujęte w rocznych Programach wychowawczo-profilaktycznych miejskich szkół podstawowych na rok 2020/2021, które zostaną ewaluowane w kierunku uwzględnienia czynnika ryzyka jakim są potwierdzone już szkodliwe dla zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży skutki epidemii.

Diagnoza zagrożeń społecznych przeprowadzona wśród mieszkańców potwierdza, że problemy alkoholowe dotyczą problemów życia społecznego. Co roku zwiększa się liczba spotkań grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego z udziałem członka MKRPA, świadczy to o dużym związku pomiędzy nadużywaniem alkoholu a występowaniem przemocy w rodzinie. Badania pokazują, że 74% respondentów ocenia osoby pijące alkohol, jako zagrażające lub raczej zagrażające bezpieczeństwu w środowisku lokalnym, wskazuje to na konieczność objęcia prewencją całej populacji. W związku z tym, jednym z działań priorytetowych powinna być wielopoziomowa intensyfikacja zapobiegania przemocy w rodzinie oraz zapobieganie przemocy rówieśniczej w środowisku szkolnym.

Edukacja społeczna, promocja działań na rzecz przeciwdziałania występowaniu zjawiska uzależnienia od alkoholu powinna zostać poszerzona o działania prewencyjne, gdyż brak jest właściwej wiedzy nt. konsekwencji używania alkoholu przez kobiety w ciąży (możliwość uszkodzenia płodu i zaburzeń rozwoju dziecka) oraz picia nawet niewielkich dawek alkoholu przez kierowców (uszkodzenie ciała lub utrata życia uczestników ruchu drogowego). Profilaktyka prowadzona już na poziomie uczniów starszych klas szkół podstawowych pozwoli na zwiększenie wiedzy i da możliwość wypracowania prawidłowej postawy w dorosłym życiu.

III. ZASOBY

1. Burmistrz Miasta Ostrów Mazowiecka.
2. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.
4. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
5. Punkt Konsultacyjny.
6. Miejska Świetlica Socjoterapeutyczna.
7. Straż Miejska.
8. Komenda Powiatowa Policji.
9. Szkoły podstawowe.
10. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji.
11. Miejski Dom Kultury.
12. Grupy wsparcia dla ofiar przemocy oraz grupy AA.
13. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia abstynenckie, kluby abstynenckie i inne instytucje zajmujące się działalnością profilaktyczną i naprawczą.
14. Parafie.
15. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna.
16. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.
17. Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia.
18. Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Ostrowi Mazowieckiej

IV. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Ograniczenie problemów zdrowotnych i społecznych związanych z piciem alkoholu

Cele szczegółowe:

- ograniczenie dostępności napojów alkoholowych dla dzieci i młodzież,
- podniesienie wiedzy o szkodliwości używania środków psychoaktywnych w tym alkoholu wśród dzieci i młodzieży, realizacja działań profilaktycznych wg standardów współczesnej profilaktyki (poszerzonych o problemy wynikające z epidemii)
- zwiększenie świadomości mieszkańców z zakresu uzależnienia od alkoholu,
- zmniejszenie dostępności alkoholu,
- ograniczenie szkód zdrowotnych, wynikających z nadużywania napojów alkoholowych,

- ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego w tym szkód zdrowotnych i rozwojowych dzieci z rodzin obarczonych problemem alkoholowym,
- podniesienie umiejętności wychowawczych rodziców,
- podniesienie umiejętności wychowawczych nauczycieli,
- zwiększenie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie
- zmniejszenie występowania zjawiska przemocy w grupie rówieśniczej dzieci i młodzieży,
- ograniczenie przypadków naruszeń prawa w związku z alkoholem,
- zwiększenie pomocy rodzinom z problemem alkoholowym oraz narażonych na wykluczenie społeczne (zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej) dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychologicznej i prawnej, ochrona przed przemocą w rodzinie
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych (jak wskazują współczesne standardy jakości profilaktycznej należy stosować je w mniejszym stopniu gdyż oceniono ich stopień skuteczności jako relatywnie niski).

V. ZADANIA PROGRAMU I PLANOWANE DZIAŁANIA W ROKU 2021

1. Prowadzenie profilaktycznej działalności (w tym informacyjnej i edukacyjnej) w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych.

Adresaci:

Społeczność lokalna, rodziny, dzieci i młodzież, pracownicy oświaty, pracownicy służby zdrowia, pracownicy służb społecznych.

Działania:

- 1) Edukacja społeczna i promocja działań na rzecz przeciwdziałania występowaniu zjawiska uzależnienia od alkoholu
- 2) Realizacja działań minimalizujących występowanie ryzykownych zachowań dzieci i młodzieży poprzez:
 - kształtowanie i wzmacnianie rozwoju osobistego i społecznego,
 - realizację pozalekcyjnych zajęć kulturalnych, sportowo-rekreacyjnych oraz zagospodarowanie czasu wolnego, (skoncentrowane głównie na dzieciach i młodzieży z tzw. grup ryzyka)
 - organizację wypoczynku letniego i zimowego, (skoncentrowane głównie na dzieciach i młodzieży z tzw. grup ryzyka)
- 3) Organizowanie i finansowanie szkolnych programów edukacyjnych i profilaktycznych w obszarze profilaktyki uniwersalnej kierowanej do dzieci, młodzieży, rodziców, nauczycieli i osób pracujących z osobami niepełnoletnimi.
- 4) Realizacja programów profilaktycznych w zakresie profilaktyki selektywnej i wskazującej adresowanych do grup podwyższonego i wysokiego ryzyka.
- 5) Współdziałanie w działaniach promujących bezpieczny sposób spędzania czasu dla dzieci i młodzieży oraz wzmacniających czynniki chroniące i motywujące do większej aktywności w życiu społecznym – rozwój zorganizowanych zajęć pozaszkolnych, wspieranie rozwoju młodych talentów.

- 6) Profilaktyka zachowań ryzykownych i promocja zdrowia – udział w ogólnopolskich, wojewódzkich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno – edukacyjnych skierowanych do różnych grup odbiorców.
- 7) Wdrażanie różnorodnych form profilaktyki rówieśniczej.
- 8) Finansowanie działalności świetlic środowiskowych w realizacji programów z elementami profilaktyki alkoholowej i socjoterapeutycznej, dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Ostrów Mazowiecka.
- 9) Poszerzanie i udoskonalenie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki uwzględniających czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
- 10) Zakup i dostarczenie do szkół literatury i innych materiałów edukacyjno - informacyjnych, dotyczących problematyki uzależnień m.in. ulotek, broszur i plakatów.

Realizatorzy:

- 1) Wydział Oświaty, Kultury i Integracji Społecznej Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka.
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
- 3) Miejska Świetlica Socjoterapeutyczna.
- 4) Dyrektorzy, psychologowie, pedagodzy, kadra pedagogiczna szkół i przedszkoli miejskich.
- 5) Organizacje pozarządowe, parafie, stowarzyszenia i inne instytucje zajmujące się działalnością profilaktyczną i naprawczą.
- 6) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 7) Komenda Powiatowa Policji w Ostrowi Mazowieckiej.
- 8) Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrowi Mazowieckiej.

Terminy:

Zadania ciągle prowadzone od stycznia 2021 roku do grudnia 2021 roku.

Kontrola i nadzór:

Burmistrz Miasta Ostrów Mazowiecka.

Wskaźniki realizacji celów:

- 1) ilość osób uczestniczących w programach profilaktycznych,
- 2) ilość osób uczestniczących w wycieczkach i innych formach aktywności połączonych z realizacją programów profilaktycznych,
- 3) liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w pozalekcyjnych zajęciach lub imprezach sportowych,
- 4) ilość zrealizowanych programów,
- 5) ilość zakupionych materiałów edukacyjno - informacyjnych, dotyczących problematyki uzależnień.

2. Udzielanie rodzinom, w których występuje problem uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Adresaci:

Rodziny, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu oraz rodziny dysfunkcyjne zagrożone chorobą alkoholową. Rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka.

Działania:

- 1) Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym, zorganizowanie bezpłatnej pomocy prawnej, psychologicznej i terapeutycznej.
- 2) Rozpowszechnianie informacji o możliwościach i instytucjach wspierających rodziny z problemem alkoholowym i dotkniętych przemocą domową, zwiększenie dostępności i skuteczności zorganizowanych form pomocy psychologicznej i społecznej dla członków rodzin z problemem alkoholowym.
- 3) Finansowanie działalności Punktu Konsultacyjnego.
- 4) Udzielanie pomocy i wsparcia psychologicznego osobom doświadczającym przemocy w rodzinie.
- 5) Koordynowanie i finansowanie działalności Miejskiej Świetlicy Socjoterapeutycznej.
- 6) Poszerzenie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
- 7) Finansowanie wybranych usług i programów profilaktyczno – terapeutycznych i wspomagających proces readaptacji społecznej dla osób uzależnionych, członków rodzin z problemem alkoholowym oraz osób dotkniętych przemocą domową.
- 8) Monitorowanie sytuacji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie we współpracy z kuratorami sądowymi, policją, pedagogami szkolnymi. Udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego.
- 9) Dofinansowanie wypoczynku wakacyjnego dzieci objętych pieczęcią zastępczą z terenu miasta Ostrów Mazowiecka.
- 10) Wspomaganie realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczej w placówkach przeznaczonych dla dzieci z grup ryzyka np. w świetlicy socjoterapeutycznej.
- 11) Udział w ogólnopolskich kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy.
- 12) Organizowanie i finansowanie szkoleń i konferencji w zakresie rozpoznawania i przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla różnych grup zawodowych.
- 13) Wspieranie działalności grup samopomocowych, środowisk abstynenckich oraz grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- 14) Udzielenie pomocy w organizowaniu zbiórek i przewozu żywności dla rodzin z problemem alkoholowym oraz rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- 15) Finansowanie dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Realizatorzy:

- 1) Wydział Oświaty, Kultury i Integracji Społecznej Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka.
- 2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

- 4) Komenda Powiatowa Policji w Ostrowi Mazowieckiej.
- 5) Punkt Konsultacyjny.
- 6) Miejska Świetlica Socjoterapeutyczna.
- 7) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.
- 8) Dyrektorzy, psychologzy, pedagodzy, kadra pedagogiczna szkół i przedszkoli miejskich.
- 9) Stowarzyszenia abstynenckie, kluby abstynenckie i grupy samopomocowe.
- 10) Organizacje pozarządowe, parafie, stowarzyszenia i inne instytucje zajmujące się działalnością związaną z rozwiązywaniem problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.
- 11) Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia.

Termin realizacji:

Zadania ciągle prowadzone od stycznia 2021 roku do grudnia 2021 roku.

Kontrola i nadzór:

Burmistrz Miasta Ostrow Mazowiecka.

Wskaźniki realizacji celów:

- 1) ilość Niebieskich Kart część A skierowanych do Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 2) ilość dzieci uczestniczących w zajęciach socjoterapeutycznych i profilaktycznych w Miejskiej Świetlicy Socjoterapeutycznej,
- 3) ilość udzielonych porad prawnych i psychologicznych,
- 4) ilość osób korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjnego,
- 5) ilość działających na terenie miasta grup samopomocowych,
- 6) ilość dzieci z rodzin zastępczych, którym dofinansowano wypoczynek wakacyjny.

3. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób nadużywających alkoholu i uzależnionych od substancji psychoaktywnych.

Adresaci:

Osoby uzależnione od alkoholu i używające substancji psychoaktywnych oraz rodziny, w których występuje problem uzależnień oraz przemoc w rodzinie.

Działania:

- 1) Współpraca z przedstawicielami administracji rządowej, w tym z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przedstawicielami samorządu wojewódzkiego w zakresie realizacji programów edukacyjno – profilaktycznych, szkoleń i monitorowania problemów.
- 2) Informowanie o dostępności usług terapeutycznych i pomocowych dla osób uzależnionych i ich rodzin.
- 3) Zorganizowanie bezpłatnej pomocy prawnej, psychologicznej, terapeutycznej i socjalnej.
- 4) Umożliwienie sprawcom przemocy uzyskania porad dotyczących zmiany zachowania.

- 5) Organizowanie i finansowanie szkoleń kadry terapeutów, pedagogów, kuratorów, liderów grup samopomocowych, członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członków Zespołu Interdyscyplinarnego.
- 6) Wspieranie procesu utrzymywania abstynencji przez osoby uzależnione i motywowanie ich do podjęcia leczenia odwykowego.
- 7) Finansowanie badań biegłych sądowych dotyczących uzależnienia od alkoholu.
- 8) Wspieranie działalności środowisk abstynenckich.
- 9) Zwiększenie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu, zwiększenie dostępności do istniejących form wsparcia.
- 10) Dofinansowanie warsztatów terapeutycznych, zlotów abstynenckich itp. dla trzeźwiejących osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin.
- 11) Kontynuacja działań Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie pomocy rodzinom z problemem alkoholowym poprzez:
 - prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione,
 - kierowanie na badania w przedmiocie uzależnienia,
 - kierowanie do sądu wniosków o poddanie się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych.

Realizatorzy:

- 1) Wydział Oświaty, Kultury i Integracji Społecznej Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka.
- 2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
- 4) Punkt Konsultacyjny.
- 5) Miejska Świetlica Socjoterapeutyczna.
- 6) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.
- 7) Dyrektorzy, psycholodzy, pedagodzy, kadra pedagogiczna szkół i przedszkoli miejskich.
- 8) Stowarzyszenia abstynenckie, kluby abstynenckie i grupy samopomocowe.
- 9) Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, parafie i inne instytucje zajmujące się działalnością związaną z rozwiązywaniem problemów uzależnień i przemocy w rodzinie.
- 10) Poradnia Terapii Uzależnień od Alkohol i Współuzależnienia.

Termin realizacji:

Zadania ciągle prowadzone od stycznia 2021 roku do grudnia 2021 roku.

Kontrola i nadzór:

Burmistrz Miasta Ostrów Mazowiecka.

Wskaźniki realizacji celu:

- 1) ilość osób, z którymi przeprowadzono rozmowy motywujące do leczenia,

- 2) ilość przeszkolonych terapeutów, pedagogów, kuratorów, liderów grup samopomocowych, członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, członków Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 3) ilość udzielonych konsultacji terapeutycznych w Punkcie Konsultacyjnym,
- 4) ilość osób biorących udział w warsztatach terapeutycznych, zlotach abstynenckich,
- 5) ilość wniosków o poddanie obowiązkowi leczenia odwykowego skierowanych do Sądu,
- 6) ilość osób skierowanych na badania w przedmiocie uzależnienia.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Adresaci:

Społeczność lokalna, pracownicy oświaty, pracownicy służby zdrowia, pracownicy służb społecznych, instytucje, stowarzyszenia abstynenckie i kluby abstynenckie, parafie i organizacje pozarządowe realizujące działania w zakresie pomocy osobom uzależnionym i rodzinom z problemem alkoholowym.

Działania:

- 1) Szkolenie różnych grup zawodowych w zakresie tematyki uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz skutecznych interwencji i programów profilaktycznych i leczniczych.
- 2) Dofinansowanie realizacji programów terapeutycznych i rehabilitacyjnych dla osób uzależnionych i członków ich rodzin.
- 3) Prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych dotyczących strategii rozwiązywania problemów wynikających z nadużywania alkoholu.
- 4) Wspieranie programów i działań realizowanych przez organizacje pozarządowe, instytucje, stowarzyszenia abstynenckie i parafie.
- 5) Udzielanie pomocy w organizowaniu zbiórek żywności dla osób uzależnionych, ich rodzin oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i chorobą alkoholową.
- 6) Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi w obszarze zmniejszenia skali uzależnienia od alkoholu.
- 7) Budowanie systemu współpracy poprzez włączenie instytucji, organizacji pozarządowych, osób fizycznych, parafii w realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Ostrow Mazowiecka.

Realizatorzy:

- 1) Wydział Oświaty, Kultury i Integracji Społecznej.
- 2) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 3) Grupy samopomocowe.
- 4) Stowarzyszenia abstynenckie.
- 5) Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, osoby fizyczne, parafie i inne instytucje zajmujące się działalnością związaną z rozwiązywaniem problemów uzależnień.
- 6) Komenda Powiatowa Policji w Ostrowi Mazowieckiej.
- 7) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.
- 8) Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia.

Termin realizacji:

Zadania ciągle prowadzone od stycznia 2021 roku do grudnia 2021 roku.

Kontrola i nadzór:

Burmistrz Miasta Ostrów Mazowiecka.

Wskaźniki realizacji celu:

- 1) ilość przeprowadzonych szkoleń,
- 2) ilość osób przeszkolonych,
- 3) ilość organizacji, instytucji, stowarzyszeń, z którymi współpracowano,
- 4) ilość organizacji, instytucji, stowarzyszeń, które otrzymały dofinansowanie.

5. Ograniczenie dostępności alkoholu oraz podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Adresaci:

Właściciele sklepów alkoholowych i sprzedawcy napojów alkoholowych oraz społeczność lokalna.

Działania:

- 1) Prowadzenie ciągłej kampanii na rzecz przestrzegania przepisów dotyczących sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w placówkach handlowych i gastronomicznych (w tym szkoleń dla sprzedawców).
- 2) Podejmowanie interwencji w związku z działaniami mającymi charakter niedozwolonej reklamy lub promocji napojów alkoholowych.
- 3) Inicjowanie działań na rzecz systematycznego podejmowania interwencji przez funkcjonariuszy Policji i Straży Miejskiej w sytuacjach spożywania alkoholu w miejscach publicznych.
- 4) Ograniczenie dostępności alkoholu poprzez przestrzeganie warunków i zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych – określonych prawem lokalnym i ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 5) Ograniczenie dostępności sprzedaży alkoholu nieletnim.
- 6) Podejmowanie innych działań wynikających z bieżącej analizy sytuacji i skali problemów związanych z nadużywaniem alkoholu na terenie miasta Ostrów Mazowiecka.

Realizatorzy:

- 1) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 2) Komenda Powiatowa Policji.
- 3) Straż Miejska.
- 4) Wydział Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka.
- 5) Wydział Oświaty, Kultury i Integracji Społecznej Urzędu Miasta Ostrów Mazowiecka.

Termin realizacji:

Zadania ciągle prowadzone od stycznia 2021 roku do grudnia 2021 roku.

Kontrola i nadzór:

Burmistrz Miasta Ostrów Mazowiecka.

Wskaźniki realizacji celu:

- 1) ilość kontroli przeprowadzonych w punktach sprzedaży alkoholu,
- 2) ilość przeszkolonych sprzedawców napojów alkoholowych,
- 3) ilość wydanych/cofniętych zezwoleń na sprzedaż alkoholu,
- 4) ilość interwencji policji i straży miejskiej wobec naruszania warunków sprzedaży alkoholu oraz wobec osób spożywających alkohol w miejscach publicznych.

VI. MONITORING, WARUNKI REALIZACJI I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

1. Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych będzie monitorowany corocznie poprzez zbieranie wskaźników, które można będzie pozyskać z analizy sprawozdań, raportów instytucji/organizacji zaangażowanych w prowadzenie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych Miasta Ostrów Mazowiecka.

- 1) z uwagi na to, że pewne zjawiska społeczne (trendy) zmieniają się zwykle co 3-4 lata, pełna i szczegółowa diagnoza, oparta na badaniach ankietowych lub na szerokiej analizie danych zastanych, będzie zrealizowana lub zlecona do realizacji w roku 2021.

2. Koordynację przedsięwzięć związanych z realizacją zadań zawartych w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2021 prowadzi Wydział Oświaty, Kultury i Integracji Społecznej Urzędu Miasta w Ostrowi Mazowieckiej.

3. Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, zm.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1818, M. P. z 2020 r. poz. 164) źródłem finansowania zadań ujętych w programie są środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

4. Wydatki przeznaczone na realizację zadań wynikające z ww. ustawy określone w niniejszym Programie, ujmuje się w planie budżetowym Miasta Ostrów Mazowiecka: Dział 851 - Ochrona Zdrowia, Rozdział 85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz Rozdział 85153 - Zwalczanie narkomanii.

5. Zadania w ramach niniejszego Programu mogą być również finansowane poprzez zwiększenie środków pozostających w dyspozycji Miasta, z dotacji celowych Wojewody oraz ze środków zewnętrznych.

VII. MIEJSKA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I ZASADY JEJ FINANSOWANIA

Na terenie miasta Ostrów Mazowiecka działa Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołana na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, zm.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1818, M. P. z 2020 r. poz. 164). Jej skład został ustalony Zarządzeniem Burmistrza Miasta nr 160/2015 z dnia 25 listopada 2015 roku.

Do zadań Komisji należy:

1. Inicjowanie działań w zakresie:

- 1) zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz ich rodzin,

- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży,
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych oraz innych środowisk, udzielanie pomocy służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

2. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego:

- 1) przyjmowanie i analiza zgłoszeń o przypadkach wystąpienia nadużywania alkoholu z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, zm.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1818, M. P. z 2020 r. poz. 164),
- 2) kierowanie osób nadużywających alkoholu, o których mowa w art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, zm.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1818, M. P. z 2020 r. poz. 164), na badania przez biegłych,
- 3) kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania o zastosowaniu obowiązku o poddanie się leczeniu odwykowemu.

3. Opiniowanie wniosków o przyznanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu lub poza miejscem sprzedaży w kwestii zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miasta Ostrów Mazowiecka.

4. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, zm.: Dz. U. z 2019 r. poz. 1818, M. P. z 2020 r. poz. 164).

5. Inicjowanie działań w obszarze przeciwdziałania narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Członek Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych otrzymuje wynagrodzenie w kwocie 150 złotych brutto za udział w posiedzeniu. Podstawą do wypłaty wynagrodzenia jest lista obecności na posiedzeniu Komisji podpisana przez Przewodniczącego Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych lub w przypadku jego nieobecności przez Zastępcę Przewodniczącego.